

Maatschappelijke aspecten van decentrale energievoorziening onder lokaal beheer in Vlaanderen

Peter Van Humbeeck (SERV)

Inhoud

- Wat vinden we goed?
- Wat vinden we minder goed?
- Aanvullingen
- Besluit

Sterk door overleg

Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

“slimme peters”

Wat vinden we goed?

- Belangrijk en actueel thema
- Hoog op de agenda, zie Pact 2020

“De barrières voor de opkomst van decentrale energiebronnen worden weggewerkt. Er wordt geïnvesteerd in een versnelde modernisering van de distributienetten (kabels, transformatoren, elektronica) en in een aangepaste infrastructuur, om meer nationale en grensoverschrijdende transporten mogelijk te maken en meer decentrale elektriciteitsproductie met netkoppeling toe te laten. Daartoe wordt verzekerd dat de netbeheerders de juiste prikkels krijgen voor netwerkontwikkeling en –beheer. Vlaanderen stimuleert de introductie van slimme elektriciteitsmeters en de ontwikkeling van actieve en intelligente elektriciteitsnetten die vraag- en aanbodsturing mogelijk maken.”

- Boodschappen/aanbevelingen

Wat vinden we goed?

1. De vraag naar visie en fundamenteel debat over

- de benodigde investeringen in het elektriciteitsnet en de financiering daarvan
- de rol van decentrale bronnen, ESCO's en netbeheerders
- de effectiviteit, efficiëntie en sociale implicaties van de subsidiëeringspolitiek
- het Vlaamse systeem ter bevordering van milieuvriendelijke elektriciteitsopwekking

Wat vinden we goed?

-
2. De vraag naar het wegwerken van juridische belemmeringen voor decentrale energiebronnen
 - een “light versie” leveranciersvergunning
 - een beter reglementair kader voor directe lijnen en privénetten
 - een oplossing voor de aansluiting op het net van hernieuwbare energiebronnen en WKK's
 - een aanpassing van technische vereisten en reglementen
 - een aanpassing van sommige steunmaatregelen
 - een juridisch kader voor ESCO's

Wat vinden we goed?

3. De vraag naar beleidscoördinatie en afstemming van regels

- ruimtelijke ordening
- vergunningsprocedures
- federale niveau

Wat vinden we goed?

4. De vraag naar een slimme overheid / regulator

- een stabiel investeringsklimaat
- een transparant beleid
- een overheid die zich bezig houdt met de hoofdzaken
- deskundige en onafhankelijke regulatoren die incentives inbouwen voor vernieuwing

Wat vinden we minder goed?

- Aanzet verdere stappen
 1. in detail uitwerken van een toekomstvisie
 2. opzetten van proefprojecten
 3. uittekenen van een technisch en financieel stappenplan
 4. zorgen voor knowhow en geschoold personeel
 - Door een onafhankelijke denktank of platform met energie-experten
- ➡ Systeem-/transitie-perspectief ontbreekt

Systeem/transitie perspectief

- Samenhang met andere technologische ontwikkelingen
- Samenhang met maatschappelijke ontwikkelingen
- 'Richting' vaak onduidelijk
- Specifieke benadering nodig

Aanvullingen

Specifieke benadering?

- visie
- ruimte voor experimenteren en leren
- denken in samenhang
- creatie van netwerken
- leiderschap
- implementatiecapaciteit

Specifieke benadering?

- F1: Experimenten door ondernemers
- F2: Kennisontwikkeling
- F3: Kennisuitwisseling in netwerken
- F4: Richting geven aan het zoekproces
- F5: Creëren van Markten
- F6: Mobiliseren van middelen
- F7: Creëren van legitimiteit/doorbreken van weerstand tegen verandering

Energietransitie

Duurzame elektriciteitsvoorziening

I	Slimme meterkast en slimme meter	Initiatief nemen bij het vaststellen van de voorwaarden waaraan de slimme meterkast moet voldoen in voorbereiding op een toekomst met decentrale toepassingen. Hierbij zal - in overleg met de commerciële partijen - de rolverdeling tussen de commerciële partijen en de netbeheerders zo goed mogelijk vastgelegd moeten worden.
Urgent		De mogelijkheid creëren van het loskoppelen van de micro-WKK en van zon PV van het elektriciteitsnet via de slimme meterkast. Berichtenverkeer mogelijk maken over de hoeveelheid elektriciteit die door zonnepanelen is geproduceerd.
II	Groen gas	Meetparameters vaststellen waarmee de kwaliteit van groen gas wordt bepaald. Een ideale balans vinden tussen de meting van de kwaliteit van groen gas en de daarmee gepaard gaande kosten. Duidelijkheid scheppen over de eisen en de verantwoordelijkheden bij de invoeding van groen gas in het aardgasdistributienet.
Urgent		Met de 'groen gas'-branche een passend raamcontract ontwikkelen.
III	Duurzame mobiliteit	Technische eisen van laadpunten voor (PHEV's vaststellen. Een beeld vormen van de invloed van grootschalige inzet van (PHEV's op de gevraagde capaciteit van het elektriciteitsnet voor verschillende technische opties. Aansluiten bij demonstratieprojecten met (PHEV's. Sturing bij het opladen van accu's om piekbelasting van het net te voorkomen.
Urgent		
IV	Inpassing decentrale toepassingen in de maatschappij	Grenzen bepalen voor een breed gedragen 'level playing field'. Ideeën van netbeheerders over visie, trends en knelpunten op het gebied van decentrale infrastructuur regelmatig in de openbaarheid brengen. Als gezamenlijke netbeheerders in overleg blijven met stakeholders (onder wie aangesloten klanten) om zo praktische uitvoering mogelijk te maken. Actief betrokken zijn bij de planning van nieuwbouwwijken, de grootschalige renovatieprojecten en de totstandkoming van certificeringseisen voor decentrale opwekkers. Weten waar en wanneer inzet van zon PV en warmtepompen op grote schaal plaatsvindt, op basis van afspraken met gemeenten en projectontwikkelaars. Onderzoek naar behoefte of noodzaak van sturing van warmtepompen door netbeheerders om tot een maatschappelijk optimale inpassing te komen. Opstellen van een algemene set van regels voor situaties waarbij warmtepompen op grote schaal worden toegepast.
V	Waterstof	Voeling houden met ontwikkelingen rond waterstof en met verkennend onderzoek op het gebied van waterstofinfrastructuur en haar veiligheid. Stakeholders uit de waterstofbranche op de hoogte houden van investeringsbeslissingen die voor hen van belang kunnen zijn.
VI	Micro-WKK	Er voor zorgdragen dat huidige en toekomstige netten berekend zijn op micro-WKK. Ervaring en kennis blijven opdoen voor netsturing van micro-WKK op lange termijn.
VII	Kas als energiebron	Actief meewerken aan het opstellen van certificeringseisen voor micro-WKK. Elektriciteitsnetten aanpassen om de impact van WKK in kassen op te vangen. Volgen van ontwikkelingen rond energieproducerende kassen. Technische en contractuele oplossingen ontwikkelen om netondersteuning door WKK-units mogelijk te maken.
VIII	Regulering-tariefstelling-investeren	Zoeken naar een wettelijk kader voor windenergie waarbij de combinatie van maatschappelijk verantwoord investeren en efficiënt werken redelijkerwijs leidt tot rendement voor de netbeheerder. Streven naar een aangepaste reguleringsmethodiek waarbij investeringen door netbeheerders gestimuleerd worden en waarbij tariefstelling richting eindgebruikers een optie is. De combinatie van maatschappelijk verantwoord investeren en efficiënt werken moet redelijkerwijs leiden tot rendement voor netbeheerders.
IX	Ketenefficiency	Overleg over afbakening tussen commerciële bedrijven en netbeheerders in de voorziening van restwarmte. Actief meedenken over nuttig gebruik van restwarmte.
X	Aardgas-infrastructuur	Bepalen hoe om te gaan met de financiële gevolgen van verminderd gebruik van de aardgasinfrastructuur bij toepassing van restwarmte en thermische zonne-energie.
XI	Combinaties van decentrale toepassingen	Met SenterNovem in overleg blijven over ondersteuning bij onderzoek door kennisinstellingen naar specifieke combinaties van decentrale toepassingen.
XII	Innovatiekosten	Ruimte creëren om de kosten voor gezamenlijke innovatie te kunnen verrekennen.
XIII	Collectief handelen netbeheerders	Middels workshops actief informatie delen tussen alle netbeheerders. Hermes gebruiken voor beantwoording van onderzoeksvragen. Netbeheer Nederland geeft aan welk onderzoek nodig is uit nationale onderzoeksprogramma's zoals EOS en IOP-EMVT.

Aanvullingen

Vlaanderen?

- VREG-marktmodel?
 - Partijen in het overleg?
 - Transparantie van het overleg?
 - Engagement van het beleid?

Aanvullingen

Vlaanderen?

- SERV
- Transitieproject duurzaam bouwen en wonen
- Transitieproject duurzame materialen (Plan C);
- Steunpunt Duurzame Ontwikkeling
- VITO - Transitie Energie en Milieu
- Colloquium "Vlaanderen 2050: Kiezen voor transitie"
- MIRA-S
- Itinera Instituut
- ...

Besluit

- Goed dat IST-rapport er is
- Inhoudelijk grotendeels akkoord met conclusies
- Maar niet voldoende
- Nood aan
 - breed doe-, interactie- en leerproces
 - experimenten, kennisontwikkeling, kennisuitwisseling
 - gangmakers met visie/leiderschap
 - echt engagement van het beleid en de sector

